

Lángokban állt a párizsi Notre-Dame (insurancejournal.com)

A tűzvédelem kérdései a felújítási munkák során

MEGELŐZÉS, KÖRÜLTEKINTÉS

Schlosser Mátyás

Április 15-én kigyulladt a Notre-Dame, a világ egyik legismertebb, Európa egyik leglátogatottabb történelmi épülete, kulturális örökségünk fontos eleme. E sajnálatos esemény rávilágít a tűzvédelem fontosságára.

A kiemelt műemlékvédelem alatt álló építmények különösen sebezhetőek. Az ilyen épületek védelmét szigorú műemlékvédelmi szabályok szolgálják, de az objektum biztonságát

ezek hátrányosan is érinthetik. Egy műemléki épületben például a tűzjelzők elhelyezése vagy az ideális menekülő útvonalak kialakítása ütközhet az örökségvédelmi szem-

pontokkal. Továbbá gyakran előfordul – a Notre-Dame példája is ilyen –, hogy éppen aprólékos restaurálási munkálatok, vagy szerkezeti felújítás során történik baleset.

Az egyik legjelentősebb hazai műemléktűz az Esztergomi Bazilikát – teljes nevén Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyház – érintette. 1993-ban egy elektromos zárlat miatt az épület főhajójának tetőszerkezete gyulladt ki, de szerencsére a tűz nem terjedt át a monumentális épület többi részére, így „csak” a tetőszerkezet semmisült meg. Szerencsésen túlélte a tűzesetet az akkor már hosszú ideje felújítás alatt álló orgona is, melyet a fa tetőszerkezet alatt található méteres vastagságú téglafödém-rendszer óvott meg. A kár így is hatalmas volt. A teljes helyreállítás két évig tartott, és csak külföldi segítséggel, támogatásokkal volt megvalósítható. Összesen négyszáz köbméter faanyag került a projekt során beépítésre.

A TŰZESETEK ÁLTALÁNOS OKAI

A tűz keletkezésének okai lehetnek belső vagy külső tényezők, például dohányzás, elektromos hiba, jellemző a konyhai eszközök vagy a tüzelőberendezés helytelen használata, és természetesen a villámcsapás is megemlítendő, mely egyben a legritkább kiváltó oknak

nevezhető. A felújítási, restaurálási munkák során halmozottan fordulnak elő az előbb említett okokból származó tűzesetek. Leginkább a dohányzás jelent problémát! Könnyen előfordulhat ugyanakkor a munkálatok során elektromos tűz is, például a hálózat túlterhelése miatt. Ez a probléma egyrészt az épület gyakran elavult, nem ipari tevékenységre méretezett elektromos hálózata miatt is fennállhat, de természetesen a hosszabbítók és az elektromos szerszámok is lehetnek előidézői, ez utóbbi esetben már a helyszíni munkát végző vállalkozó a felelős. Fontos, hogy az elektromos kéziszerszámok, hosszabbítók érvényes érintésvédelmi felülvizsgálattal rendelkezzenek. Hosszabbítók esetében azzal is számolni kell, hogy felcsévélt állapotban jóval kisebb mértékben terhelhetőek. A másik gyakori elektromos tűz oka a tetőszerkezet, illetve az esővíz-elvezető csatornák javítása, cseréje miatti beázások. A felújítási munkák során alkalmazott szerszámok és a tisztítási, festési munkák vegyszerei is bajt okozhatnak. Különös figyelmet érdemelnek a fémmegmunkálással járó feladatok, például a tetőfelújítá-

Az eldeformálódott rézlemezfedés maradványai utalnak a tűz hevére, Esztergom, 1993. (Schlosser Attila építész felvétele)

sokat érintő bádogosmunka, amely már számos esetben épulettűzhöz vezetett nem kellő odafigyelés miatt.

VILLÁM ELLENI VÉDELEM

Bár ritka a villámcsapás miatt kialakult tűzeset, a megelőzés ez esetben is fontos és szabályokban meghatározott. Nem csak a meglévő épületnek kell műszakilag megfelelő, és szabályosan dokumentált villámvédelemmel rendelkeznie. A felújítás során használt állványzatok, daruk és egyéb hasonló berendezések védelméről is gondoskodni kell. A tizenöt méternél magasabb fából készült állványszerkezet esetében már szükséges a megfelelő, villám elleni védelem szakember általi kialakítása és dokumentálása. Amennyiben az épület rendelkezik villámhárítóval, úgy az állványzat védelmi rendszerével össze kell kötni. Fémszerkezetű állványzat védelme akkor megfelelő, ha ideális földeléssel van ellátva, és ugyancsak összekötendő az épület villámhárítójával. Fontos, hogy állvány-

A XIX. században épült teljesen eredeti tetőszerkezet semmisült meg az 1993-as esztergomi tűzeset során (Schlosser Attila építész felvétele)

Az Esztergomi Bazilika tetőszerkezetének bontási munkái, 1993. (Schlosser Attila építész felvétele)

zaton csak olyan személy dolgozhat, akinek munkavédelmi oktatásában ismertetésre került, hogy zivataros időben az adott állványon és helyszínen milyen módon lehetséges a munkavégzés.

Azért, hogy az épületfelújítás ne váljon egy pillanat alatt rémálommá, számos szabályt be kell tartani.

ENGEDÉLYEK

A munkakezdés alapvető és általános érvényű feltételei: a komplett, elfogadott (mérnök által jóváhagyott) tervdokumentáció, érvényes engedélyek, érvényes vállalkozói szerződés, építési napló megléte, valamint a munkaterület írásban történő átvétele. Az építészeti-műszaki dokumentáció a következőket tartalmazza: az építési tevékenység megvalósításához – pályázathoz, tervpályázathoz, tervtanácshoz, engedélyezéshez, ajánlatkéréshez, építőipari kivitelezéshez, állapotfelméréshez, állapot vagy megvalósítás dokumentálásához – szükséges tervezési programok, tervek, dokumentumok. Az építészeti-műszaki tervdokumentáció része a tűzvédelmi

dokumentáció is, amely részletezi a mindenkor érvényes törvényt és annak végrehajtási rendeletében előírt tűzvédelmi követelményeket, valamint az azoknak való megfelelés terveit, műszaki leírásait.

A munkavégzésre jogosító engedélyeket jellegüktől függetlenül mindig az építési területen kell tartani, az érvényességük folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell. Ha ezeket a szabályokat nem tartjuk be, annak építészeti bírság lehet a következménye.

E-ÉPÍTÉSI NAPLÓ

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) kormányrendelet szerint az építési naplót általános építmények esetében a 2013. október 1-je után induló építőipari kivitelezéseknél elektronikusan kell vezetni. A napló jogszabály szerinti megőrzését nem a szereplőknek kell megtenni, az archiválást

az LLTK (Lechner Tudásközpont) elektronikusan elvégzi. Érdemes tudatosítani magunkban, hogy minden bejegyzés visszakereshető, hosszú évekkel később is. Az elektronikus építési napló a www.e-epites.hu/e-epites oldalról bármikor elérhető és mobilkészülökön is egyszerűen használható, legyen az androidos vagy iOS-rendszerű. Az e-napló használatához ügyfélkapus belépés szükséges és érdemes tudni azt is, hogy a felhasználónévhez tartozó jelszót két évente kötelező módosítani.

MŰEMLÉK ÉPÍTMÉNYEK

Műemlékek esetén több olyan tevékenység is adódhat, ami faipari szakembereket érint és engedélyhez kötött – ilyen például a nyílászárócseré is. Ez műemléki területen lévő telken meglévő nem védett építmény vagy önkormányzati rendelettel egyedileg védett nyilvánított építmény esetén is érvényes.

A főszékesegyház orgonája, mely szerencsésen átvészelte az 1993-as tüzesetet (wikipedia)

TŰZVÉDELMI SZABÁLYOK

Munkavégzés megkezdése előtt ismertetni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit. A munkaterületen a munkavállalók által is használható tűzoltási berendezéseket kell tartani. Azokat működésképes állapotban és az érvényes felülvizsgálati matricával ellátva, a munkaterület meghatározott és könnyen elérhető, megjelölt részén kell tartani.

A kiviteli terv tűzvédelmi munkarész tartalmaz olyan fontos elemeket is, mint az építmény megközelíthetőségét, tűztávolságát, az építmény oltóvízellátásának biztosítását, az építmény tűzveszélyességi osztályba sorolását, tűzállósági fokozatát, a tűzszakaszok elhelyezkedését, tűzszakaszhatárokat és azokon található nyílászárók és átvezetések műszaki leírását. A helyszíni munkát végző vállalkozó számára ezek a dokumentumok

olyan, a gyakorlatban is fontos elemeket tartalmaznak, mint a fa alapanyagok, vagy a vegyszerek (például felületkezelő anyagok) helyszíni elhelyezésének lehetőségei. Általában az építési területeken is kijelölt dohányzóhelyek vannak. Amennyiben ilyen mégsem található, akkor a dohányzás szigorúan tilos. Tűzgyújtó eszközt munkaterületre bevinni, használni ugyancsak szigorúan tilos. Kivételt képeznek ez alól a tűzgyújtáshoz munkaeszközként alkalmazott eszközök, melyek használata viszont írásbeli engedélyhez kötött. A tűzvédelem általában áldozatul esik a takarékoságnak: optimalizálás helyett minimalizálás, sőt gyakran a szükséges minimum előírások alulteljesítése a jellemző hazánkban. Ahogyan a számtalan tűzeset is bizonyítja, teljességgel hamis az illúzió, hogy „nem lesz baj”. Csak remélni lehet, hogy tanulunk a korábbi tragikus esetekből... ■

Felhasznált források:

Amit az elektronikus építési naplóról az építetőknek is tudniuk kell, bkmkh.hu
Építési jog 2015 - OTSZ 5.0
Dr. Takács Lajos Gábor
egyetemi docens
Fa-tartószerkezetek statikai és tűzvédelmi ellenőrzése,
dr. Hantos Zoltán
Fa fedélszerkezetek és beépített tetőtér építészeti tűzvédelmi sajátosságai, Takács Lajos Gábor okl. építészmérnök
kormanyhivatal.hu/hu/szakigazgatasi-szervek/epitesugyi-hivatal-es-oroksegvedelmi-hivatal
Mikor építési engedély köteles egy épületfelújítás, dr. Bedő Katalin
hu.wikipedia.org/wiki/Esztergomi_bazilika
Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

Több mint 30 éve a faanyagtárolás specialistája.

Növelje meg kapacitását a megfelelő tárolási megoldással. Felejtse el az állandó átrakodást, instabil tárolási megoldásokat. Találja meg az Önnek megfelelő megoldást az OHRA-val.

- Karos állványok
- Nagy teherbírású raklapos állványok
- Tároló galériák
- Tároló csarnokok
- Automatizált rendszerek

OHRA Regalanlagen GmbH
Márton Krencsey
Mobil: +36 - 703 861 978
info@ohra.hu

www.ohra.hu

